

Súd: Krajský súd Bratislava
Spisová značka: 9Co/164/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1110231333
Dátum vydania rozhodnutia: 30. 04. 2012
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Roman Huszár
ECLI: ECLI:SK:KSBA:2012:1110231333.1

Uznesenie

Krajský súd v Bratislave v právnej veci navrhovateľa : Lawyer Partners, a.s., Bratislava, Prievozská 37, v zastúpení Fridrich Paľko, s.r.o., Bratislava, Moyzesova 8, proti odporcovi : Slovenská republika - Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné nám. 13, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, na odvolanie odporcu proti uzneseniu Okresného súdu Bratislava I zo dňa 21. 3. 2012 č.k. 16C 163/2011 - 161, v pomere hlasov 3 : 0, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa **zrušuje** a vec mu **vracia** na ďalšie konanie.

odôvodnenie:

Napadnutým uznesením súd prvého stupňa zamietol návrh odporcu na uloženie povinnosti navrhovateľovi zložiť preddavok na trovy konania, na základe ust. § 141a O.s.p. V odôvodnení svojho rozhodnutia súd prvého stupňa uviedol, že návrhom voči odporcovi sa navrhovateľ domáha zaplatenia celkom sumy 11.357.258,01 € titulom náhrady škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Veľký Krtíš, spočívajúce v tom, že tento súd neprijal návrhy navrhovateľa na začatie občianskeho súdneho konania, ktoré podal navrhovateľ elektronickou formou dňa 24. 7. 2006. Odporca v konaní navrhol prvostupňovému súdu, aby uložil navrhovateľovi v zmysle § 141a ods. 1 O.s.p. povinnosť zložiť preddavok na trovy konania, argumentujúc tým, že v danom prípade sú splnené zákonné podmienky pre takýto postup, nakoľko predmetom konania je pohľadávka vo výške 11.357.258,01 €, t.j. čiastka presahujúca 400 násobok životného minima.

Prvostupňový súd zamietol návrh odporcu na uloženie povinnosti navrhovateľovi zložiť preddavok na trovy konania z dôvodu, že v prejednávanej veci nie sú súčasne splnené podmienky stanovené v ust. § 141a ods. 1 O.s.p., a to podmienky pre zastavenie konania v prípade nezloženia preddavku navrhovateľom. Odporcom v konaní je štát - Slovenská republika, ktorej povinnosť zložiť preddavok na trovy konania nemožno uložiť, pretože jej majetkové pomery nemôžu byť usporiadané podľa osobitného predpisu o konkurznom konaní (§ 2 zák.č. 7/2005 Z.z. o konkurze a reštrukturalizácii). Keďže odporcovi nemožno uložiť povinnosť zložiť preddavok, nemôže dôjsť k naplneniu druhej podmienky pre zastavenie konania, a teda ak by aj súd navrhovateľovi uložil povinnosť zložiť preddavok na trovy konania a navrhovateľ by túto povinnosť v stanovenej lehote nesplnil, súd by nemohol konanie zastaviť z dôvodu, že by nedošlo k súčasnému splneniu podmienky uvedenej v ust. § 141a ods. 1 O.s.p. a to zloženiu preddavku na trovy konania odporcom.

Uvedené uznesenie napadol v zákonnej lehote odvolaním odporca, domáhajúc sa jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. V odvolaní odporca poukazoval na to, že ust. § 141a O.s.p. bolo prijaté zákonom č. 388/2011 Z.z., ktorým sa mení a dopĺňa zákon č 99/1963 Zb. (Občiansky súdny poriadok) za účelom eliminácie šikanózných návrhov. V zmysle uvedeného zákonného ustanovenia, ak podá odporca návrh na zloženie preddavku na trovy konania, súd je povinný skúmať podmienky oslobodenia od súdnych poplatkov na strane navrhovateľa, a ak tieto nie

sú splnené v celom rozsahu a ak sú splnené ďalšie zákonné podmienky (výška požadovanej peňažnej sumy), je povinný vyzvať navrhovateľa, aby zložil preddavok na trovy konania v zákonom stanovenej výške (5 % z požadovanej sumy). V prípade, ak navrhovateľ uložený preddavok na trovy konania nezloží a súčasne ak odporca, ktorý má povinnosť zložiť preddavok, ho zložil, súd konanie zastaví. Zákon teda podmienku zloženia preddavku odporcom ukladá len v prípade, ak ide o odporcu, ktorého majetkové pomery ako dlžníka možno usporiadať podľa osobitného predpisu. Uvedené teda neplatí, ak ide o odporcu, ktorého majetkové pomery ako dlžníka nemožno usporiadať podľa osobitného predpisu o konkurznom konaní, nakoľko v takomto prípade zákon neukladá povinnosť takémuto odporcovi zložiť preddavok na trovy konania; v tomto prípade sa nevyžaduje zloženie preddavku odporcom pre zastavenie konania. Odporca je preto názoru, že súd prvého stupňa nesprávne konštatoval nemožnosť zastavenia konania v prípade nezloženia preddavku na trovy konania navrhovateľom, keď odporca nie je povinný zložiť preddavok. Súd prvého stupňa pri výklade ust. § 141a ods. 1 O.s.p. opomenul vziať do úvahy časť právnej vety „...ktorý má povinnosť zložiť preddavok...“ Zákon neukladá odporcovi, ktorého majetkové pomery nemožno usporiadať podľa osobitného zákona, povinnosť zložiť preddavok na trovy; nezloženie preddavku odporcom v takom prípade nemožno považovať za nesplnenie podmienky pre zastavenie konania, ak preddavok nezloží navrhovateľ, pretože zákon takúto podmienku v tomto prípade nevyžaduje. Odporca vytykal prvostupňovému súdu nesprávne právne posúdenie splnenia podmienok na zloženie preddavku na trovy konania.

Na odvolanie odporcu sa písomne vyjadril navrhovateľ tak, že podľa jeho názoru odvolanie odporcu je nutné odmietnuť na základe ust. § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p., nakoľko odvolanie smeruje proti rozhodnutiu, proti ktorému nie je odvolanie prípustné. Navrhovateľ poukazoval na ust. § 202 ods. 3 písm. q/ O.s.p., podľa ktorého odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu, ktorým sa rozhodlo o povinnosti zložiť preddavok na trovy konania podľa § 141a O.s.p. Navrhovateľ tiež osobitným podaním, doručeným súdu prvého stupňa dňa 19. 4. 2012, založil do spisu uznesenia Okresného súdu Bratislava I č. k. 16C 162/2011 - 161 zo dňa 21. 3. 2012 ako aj jeho interpretáciu ust. § 141a ods. 1 O.s.p. Nesúhlasil so stanoviskom prvostupňového súdu, podľa ktorého je súd vždy povinný uložiť svojím rozhodnutím navrhovateľovi povinnosť zložiť preddavok na trovy konania, ak to navrhne odporca a ak je v konaní uplatňované právo na zaplatenie peňažnej sumy, pričom u navrhovateľa nie sú splnené predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 v celom rozsahu.

Navrhovateľ zaujal právny názor, že pri rozhodovaní súdu o návrhu odporcu na zloženie preddavku na trovy konania, nie je právne bezvýznamné, kto je odporcom. Ak je odporcom taký subjekt, ktorého majetkové pomery ako dlžníka nemožno usporiadať podľa osobitného predpisu o konkurznom konaní, potom je vylúčené, aby bola navrhovateľovi uložená povinnosť zložiť preddavok na trovy konania. Bráni tomu ústavne súladná interpretácia ust. § 141a O.s.p. Podľa názoru navrhovateľa platí, že súd môže zastaviť konanie pre nezloženie preddavku na trovy konania len vtedy, ak súčasne 1/ navrhovateľ preddavok na trovy konania nezložil a 2/ odporca, ktorý má povinnosť zložiť preddavok, ho zložil. Navrhovateľ má za to, že nie je možné, aby súd zastavil konanie pre nezloženie preddavku na trovy konania, ak 1/ navrhovateľ preddavok nezložil a súčasne 2/ odporca, ktorý nemá povinnosť zložiť preddavok, ho nezložil. Rovnako tak súd nemôže zastaviť konanie pre nezloženie preddavku na trovy konania ani v prípade, ak 1/ navrhovateľ preddavok nezložil a súčasne 2/ odporca, ktorý nemá povinnosť zložiť preddavok, ho zložil.

Navrhovateľ vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že by bolo porušením zásady rovnosti účastníkov konania, ak by súd legálne mohol na návrh vecne oslobodenej žalovanej strany (odporcu) - ktorý má evidentný záujem, na tom, aby konanie pred súdom neprebiehalo, disproportionalne zaťažiť navrhovateľa povinnosťou uhradiť bez existencie racionálneho dôvodu vysokú finančnú sumu a previazať splnenie tejto povinnosti s udelením sankcie v podobe zastavenia konania. Odporca, ktorého majetkové pomery nemožno usporiadať podľa osobitného predpisu o konkurznom konaní - ako napr. Slovenská republika - by mohol svojím úkonom vytvoriť iracionálnu prekážku, ktorá by spôsobila zastavenie konania - čím by došlo k porušeniu základného práva navrhovateľa na súdnu ochranu, osobitne práva na prístup k súdu. Uloženie povinnosti navrhovateľovi zložiť preddavok na trovy konania tak, kde odporca je od takejto povinnosti vecnej oslobodený, postráda akýkoľvek zmysel, pretože aj keď navrhovateľ zaťažený povinnosťou preddavok nezloží, konanie nemožno zastaviť a súd musí vec meritorne prejednať. Uloženie povinnosti zložiť preddavok na trovy tak len spôsobí zbytočný prietah v konaní.

Vo svojom vyjadrení napokon navrhovateľ poukázal na obsah svedeckých výpovedí v konaní sp. zn. 7C 125/2010 svedkov H.. Ľ. O. U. X.. Q. V., o tom, že na spracovanie zaručeného elektronického podpisu podateľne (súdov) vôbec neboli pripravené (W. O.) a že návrhy na začatie konania podávané v elektronickej forme boli súdmi odmietnuté (W. V.).

Odvolačný súd preskúmal vec v napadnutom (t.j. v celom) rozsahu podľa § 212 ods. 1 O.s.p., bez nariadenia odvolacieho pojednávania § 214 ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že napadnuté uznesenie je nutné zrušiť a vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie.

Podľa § 141a ods. 1 O.s.p. navrhovateľovi, u ktorého nie sú splnené predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 v celom rozsahu a ktorý uplatňuje právo na zaplatenie peňažnej sumy prevyšujúcej 400-násobok životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu, súd na návrh odporcu uloží, aby v lehote nie dlhšej ako 60 dní zložil preddavok na trovy konania. Na zloženie preddavku podľa prvej vety vyzve súd súčasne s uložením povinnosti navrhovateľovi v rovnakej lehote aj odporcu. Povinnosť zložiť preddavok na trovy konania nemá účastník, ktorého majetkové pomery ako dlžníka nemožno usporiadať podľa osobitného predpisu o konkurznom konaní. Ak navrhovateľ preddavok na trovy konania v určenej lehote nezloží a odporca, ktorý má povinnosť zložiť preddavok, ho zložil, súd konanie v lehote 15 dní od uplynutia lehoty na zloženie preddavku na trovy konania zastaví.

Navrhovateľ navrhoval, aby odvolací súd odvolanie odporcu proti napadnutému uzneseniu odmietol podľa ust. § 218 ods. 1 písm. c/ O.s.p., argumentujúc tým, že proti uvedenému uzneseniu súdu prvého stupňa nie je v zmysle ust. § 202 ods. 3 písm. q/ O.s.p. prípustné odvolanie. Odvolací súd sa však s uvedeným právnym názorom navrhovateľa nestotožňuje.

Podľa § 202 ods. 3 písm. q/ O.s.p. odvolanie nie je prípustné proti uzneseniu, ktorým sa rozhodlo o povinnosti zložiť preddavok na trovy konania podľa § 141a.

Citované zákonné ustanovenie podľa názoru odvolacieho súdu neznamená, že odvolanie je neprípustné voči každému uzneseniu, ktorým súd rozhodne o návrhu na zloženie preddavku na trovy konania podľa ust. § 141a O.s.p., t.j. ako proti uzneseniu, ktorým takémuto procesnému návrhu vyhovie a uloží povinnosť zložiť preddavok na trovy konania, tak aj proti uzneseniu, ktorým takýto procesný návrh zamietne a teda povinnosť zložiť preddavok na trovy neuloží. Vychádzajúc z dikcie ust. § 202 ods. 3 písm. q/ O.s.p. zastáva odvolací súd názor, že zákon podľa ust. § 202 ods. 3 písm. q/ O.s.p. nepripúšťa odvolanie len proti tým uzneseniam súdu, ktorým súd vyhovel návrhu odporcu a navrhovateľovi uložil povinnosť zložiť preddavok na trovy konania. Pokiaľ však súd o návrhu odporcu rozhodol tak, že navrhovateľovi neuložil povinnosť zložiť preddavok na trovy konania podľa § 141a O.s.p., teda návrhu na zloženie preddavku nevyhovel, je proti takémuto uzneseniu súdu odvolanie prípustné. Vzhľadom na uvedený výklad ust. § 202 ods. 3 písm. q/ O.s.p. potom nevidel odvolací súd dôvod na odmietnutie odvolania odporcu na základe § 202 ods. 3 písm. q/ O.s.p., tak ako to navrhoval navrhovateľ vo svojom vyjadrení.

Prvostupňový súd pri rozhodovaní o návrhu odporcu na uloženie povinnosti navrhovateľovi zložiť preddavok na trovy konania (§ 141a ods. 1 O.s.p.) správne zistil, že predmet konania - nárok na zaplatenie peňažnej sumy - presahuje svojou výškou 400-násobok životného minima pre jednu plnoletú fyzickú osobu; správne je aj jeho zistenie, že odporcom v súdnej právnej veci je taký účastník - Slovenská republika - ktorého majetkové pomery ako dlžníka nemožno usporiadať podľa osobitného predpisu o konkurznom konaní. Predčasný a preto nesprávny bol však záver prvostupňového súdu o tom, že v danej veci nie sú kumulatívne splnené podmienky uvedené v § 141a ods. 1 O.s.p. pre zastavenie konania z dôvodu nezloženia preddavku navrhovateľom. Tento záver vyvodzoval prvostupňový súd zo skutočnosti, že v danej právnej veci (Slovenskej republike) nemožno uložiť povinnosť zložiť preddavok odporcovi (pretože majetkové pomery Slovenskej republiky ako dlžníka nemožno usporiadať podľa osobitného predpisu o konkurznom konaní).

Ustanovenie § 141a ods. 1 O.s.p. však nevylučuje možnosť zastavenia konania v dôsledku nesplnenia súdom uloženej povinnosti zložiť preddavok na trovy konania navrhovateľovi aj v prípade, ak návrh na zloženie preddavku podľa § 141 a ods. 1 O.s.p. učiní odporca, ktorému povinnosť zložiť preddavok na trovy konania uložiť nemožno. Ustanovenie § 141a ods. 1 O.s.p. totiž v prípade odporcu nemá na mysli len takého účastníka, ktorému povinnosť zložiť preddavok uložiť možno, ale aj takého účastníka,

u ktorého uloženie povinnosti zložiť preddavok na trovy možné nie je, ako je to práve v súdnej právnej veci, v ktorej je odporcom v konaní účastník - štát, Slovenská republika - ktorému spomínanú povinnosť nie je možné uložiť. Prvostupňový súd si ust. § 141a ods. 1 O.s.p. vyložil tak, že ust. § 141a ods. 1 O.s.p. možno aplikovať len v prípade, ak povinnosť zložiť preddavok na trovy konania možno uložiť obom účastníkom - ako navrhovateľovi, tak i odporcovi. Takýto záver však z ustanovenia § 141a ods. 1 O.s.p. podľa názoru odvolacieho súdu nevyplýva. Citované zákonné ustanovenie počítá s možnosťou uloženia povinnosti zložiť preddavok na trovy konania len navrhovateľovi (ktorý nespĺňa predpoklady pre oslobodenie podľa § 138 O.s.p. v celom rozsahu), t.j. aj v prípade, ak odporcom je účastník, ktorý povinnosť zložiť preddavok na trovy nemá preto, že mu takáto povinnosť nemôže byť uložená (jeho majetkové pomery nemôžu byť usporiadané podľa osobitného právneho predpisu).

Napadnuté uznesenie prvostupňového súdu bolo potom predčasné v tom závere, že prvostupňový súd na strane navrhovateľa neskúmal, či tento spĺňa alebo nespĺňa predpoklady na oslobodenie od súdnych poplatkov podľa § 138 O.s.p. v celom rozsahu. V tomto zmysle súd prvého stupňa ust. § 141a ods. 1 O.s.p. nesprávne právne posúdil.

Odvolací súd z uvedených dôvodov napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil podľa § 221 ods. 1 písm. h/ O.s.p. pre nesprávne právne posúdenie a nedostatočné zistenie skutkového stavu (skúmanie podmienok oslobodenia podľa § 138 O.s.p.) a vec mu vrátil na ďalšie konanie (§ 221 ods. 2 O.s.p.).

V ďalšom konaní bude potrebné skúmať, či navrhovateľ spĺňa podmienky pre priznanie oslobodenia od súdnych poplatkov v zmysle ust. § 138 O.s.p. a po posúdení tejto otázky následne opätovne rozhodnúť o návrhu odporcu na uloženie povinnosti navrhovateľovi v zmysle § 141a ods. 1 O.s.p.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.